

(Samen Oplopen, 2011)

Op welke leefgebieden verbetert een gezin door de inzet van Samen Oplopen?

Onderzoek Pedagogiek jaar 3

Sarah Matti
1662685

Datum:
30 april 2018

Docent:
Alexandra Huyg

Cursuscode:
APE-V3ONDERZ-17

Opdrachtgever:
Samen Oplopen (Linda
Otterman)

Aantal woorden:
6443

Inhoudsopgave

Op welke leefgebieden verbetert een gezin door de inzet van Samen Oplopen?.....	0
Samenvatting.....	3
1. Inleiding.....	4
1.1. Situatieschets Samen Oplopen.....	5
1.2. Probleemstelling.....	6
1.3. Vraagstelling en doelstelling.....	8
1.4. Relevantie.....	9
2. Theoretisch Kader.....	10
2.1. Inleiding.....	10
2.2. Presentiebenadering.....	10
2.3. De acht leefgebieden.....	10
3. Methodologie.....	11
3.1. Inleiding.....	11
3.2. Kwalitatief Onderzoek.....	11
3.3. Dataverzamelingsmethode.....	11
3.4. Analysemethode.....	12
3.5. Betrouwbaarheid en Validiteit.....	12
4. Resultaten.....	13
4.1. Inleiding.....	13
4.2. Huisvesting.....	13
Tabel 4.2.1.....	13
Tabel 4.2.2.....	13
4.3. Financiën.....	14
Tabel 4.3.1.....	14
Tabel 4.3.2.....	14
4.4. Sociaal Functioneren.....	15
Tabel 4.4.1.....	15
Tabel 4.4.2.....	15
4.5. Psychisch Functioneren.....	16
Tabel 4.5.1.....	16
Tabel 4.5.2.....	16
4.6. Zingeving en Dagbesteding.....	17
Tabel 4.6.1.....	17
Tabel 4.6.2.....	17

4.7. Lichamelijk Functioneren	18
Tabel 4.7.1	18
Tabel 4.7.2	18
4.8. Praktisch Functioneren.....	19
Tabel 4.8.1	19
Tabel 4.8.2	19
4.9. Opvoeding	20
Tabel 4.9.1	20
Tabel 4.9.2	21
5. Conclusie	22
6. Discussie & Aanbeveling.....	23
7. Literatuurlijst	24
Bijlage 1: Interviewvragen	25
1.1. Interview vragen Ouder.....	25
1.2. Interview vragen Kind.....	25
1.3. Interview vragen Vrijwilliger.	25
1.4. Interview vragen Coördinator.	25
Bijlage 2. Lege Enquête	26
Bijlage 3: Tijdsplanning.....	28
Bijlage 4: Afgenomen Enquête	29
Bijlage 5: Afgenomen/Uitgewerkte Interview.....	31

Samenvatting

Het onderzoek gaat over de ervaringen van de deelnemende gezinnen, kinderen, vrijwilliger en coördinator van Samen Oplopen. Bij deze doelgroepen wordt er onderzocht wat het effect van het project Samen Oplopen heeft op de levens van deze mensen. De gezinnen zitten grotendeels van hun dag thuis en hebben weinig sociale contacten. Ze komen een probleem tegen en weten deze niet op te lossen. Deze gezinnen leven in stres en onzekerheid. Daarom besloot Samen Oplopen om vrijwilligers in te zetten om dit soort gezinnen te ondersteunen bij het dagelijks leven. Omdat de problematiek in deze gezinnen vaak complex is, is er een professionele coördinator betrokken die de vrijwilligers en gezinnen goed kent en begeleid.

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt als volgt: *“Wat vertellen de deelnemende gezinnen, kinderen, coördinatoren en vrijwilligers over hun ervaringen binnen het project van Samen Oplopen.”*

Om tot een mogelijk antwoord te komen op deze vraag, zijn er voor dit onderzoek interviews afgenomen. Daarnaast heeft de onderzoeker ook enquêtes afgenomen en dit vergeleken met eerder afgenomen enquêtes. Dit heeft de opdrachtgever specifiek gevraagd, omdat ze hierdoor meer inzicht krijgen in het effect die Samen Oplopen heeft op de gezinnen.

Allereerst werd er samen met de opdrachtgever naar respondenten gezocht die al een jaar ondersteuning krijgen van een vrijwilliger. Vervolgens werd het enquêteformulier afgenomen gevolgd door een interview. Naast de gezinnen zijn er ook kinderen, vrijwilligers en coördinatoren geïnterviewd om het onderwerp ook vanuit hun perspectief te onderzoeken. Het doel van deze interviews was om de veranderingen tijdens de ondersteuning te benoemen. De interviews zijn opgenomen, beluisterd en uitgetypt.

Het opmerkelijke wat uit de enquêtes en uit de interviews voortkwam, is dat alle respondenten de ondersteuning en begeleiding van Samen Oplopen als positief ervaren. Dit komt omdat Samen Oplopen goed aansluit bij de vrijwilliger en het gezin.

Verder werd er aangegeven dat de ondersteuning fijn is en dat gezinnen in het algemeen vrolijker worden door de inzet van het Samen Oplopen. Het leefgebied Psychisch functioneren toont veel positieve vooruitgang. Gezinnen worden zelfstandiger en staan sterker in de schoenen.

Wat er geconcludeerd kan worden in het onderzoek is dat Samen Oplopen een positief effect heeft op de deelnemende gezinnen, vrijwilligers en coördinatoren.

1. Inleiding

In het derde leerjaar van de opleiding Pedagogiek staat onderzoek in het teken van een kwalitatief onderzoek. Dit onderzoek zal uitgevoerd worden door Sarah Matti. Dit onderzoek zal worden uitgevoerd in het werkveld en dat wordt op een open manier gedaan, aan de hand van interviews. Dit onderzoek zal vanuit verschillende perspectieven worden bekeken, namelijk; vanuit de ouder, het kind, de vrijwilliger en de coördinator. De gegevens worden verwerkt in woorden en niet cijfermatig. Er is gekozen voor een onderzoeksmethodiek waarbij men luistert naar verhalen van mensen, dit aan de hand van interviews, gesprekken en observaties (Verhoeven, 2014).

De onderzoeker dient onderzoek vaardigheden en een kritische houding te vertonen. Er wordt zorgvuldig gehandeld tijdens dit onderzoek, om het onderzoek te laten slagen. Daarom is er een onderzoeksvoorstel opgesteld. Dit wordt gebruikt door de docent en de opdrachtgever om te kunnen controleren of het onderzoek op een juiste manier wordt uitgevoerd.

Tijdens dit onderzoek zal er samengewerkt worden met Samen Oplopen. De opdrachtgever is mijn huidige stageplek. Samen Oplopen is een project die gezinnen 'uit balans' ondersteunt door middel van de inzet van vrijwilligers. Deze vrijwilligers ondersteunen de gezinnen bij allerlei problemen die ze tegenkomen (Gijzel van & Dankers, 2013).

Linda Otterman (initiatiefnemer van Samen Oplopen) heeft de opleiding Pedagogiek gevraagd onderzoek te doen naar eventuele veranderingen als gezinnen, kinderen en vrijwilligers deelnemen aan het project Samen Oplopen.

Er wordt onderzocht wat het project Samen Oplopen heeft opgeleverd voor de gezinnen die deelnemen. De centrale vraag was:

Wat vertellen de deelnemende gezinnen, kinderen, coördinatoren en vrijwilligers over hun ervaringen binnen het project van Samen Oplopen?

Naast de centrale vraag kent het onderzoek ook een aantal deelvragen. Dit zijn de deelvragen die de onderzoeker helpt om de centrale vraag zo goed mogelijk te kunnen beantwoorden.

- *Welke veranderingen benoemen de ouders die mee doen met het project 'Samen Oplopen'?*
- *Welke veranderingen benoemt het kind als het gezin mee doet met 'Samen Oplopen'?*
- *Welke veranderingen benoemt de coördinator als het gezin deelneemt aan het project 'Samen Oplopen'?*
- *Wat verandert er in het leven van een vrijwilliger als het deel neemt aan het project 'Samen Oplopen'?*

Om al deze vragen te kunnen beantwoorden en het onderzoek zo goed mogelijk te laten verlopen, is er een doel opgesteld.

Het doel van dit onderzoek is het verschaffen van inzicht in veranderingen bij gezinnen, kinderen coördinatoren en vrijwilligers, kennis te vergroten omtrent het project 'Samen Oplopen'.

1.1. Situatieschets Samen Oplopen

In Januari 2011 is het project 'Samen Oplopen' in Zeist opgericht. Het is opgestart met behulp van fondsen en financiële steun van de gemeente Zeist (Gijzel van & Dankers, 2013).

Initiatiefnemer en tevens coördinator Linda Otterman is 14 jaar werkzaam geweest als jeugdverpleegkundige in Zeist. Tijdens haar loopbaan werkte ze meerdere jaren in probleemwijken binnen Zeist. Ze bezocht gezinnen voor opvoedingsondersteuning, echter kwam ze erachter dat een gezin meer nodig heeft om vooruit te komen. Problemen liggen niet altijd bij het opvoeden, maar ook bij andere zaken binnen een gezin. Al snel ging Linda meedenken met allerlei soorten problemen die zich afspelen binnen de gezinnen. Soms ging ze zelfs even langs bij gezinnen om ze extra aandacht aan te bieden die ze nodig hadden. Ze dronk dan een kopje koffie, luisterde hoe het met ze ging, speelde met de kinderen (vooral voordoen), op het internet naar oplossingen zoeken en wat ze vooral deed is hun zelfredzaamheid stimuleren door zo veel mogelijk zelf te laten doen. Bij het afsluiten van de zorg als opvoedingsondersteuning, gaven gezinnen aan dat ze het meest hadden aan die bezoeken van Linda. Ze zagen haar meer als een moeder of een vriendin in plaats van een professional. Deze gezinnen maakten kleine stapjes en kwamen uit de negatieve tijd van hun leven. Ze beseften dat de gezinnen juist een moeder of een vriendin misten in hun leven in plaats van een professional. Ze wilde deze gezinnen graag de zorg aanbieden waar ze naar verlangden. Iemand die meedenkt en meeloopt met hun problemen. Daar hoeft men geen professional voor te zijn. Zo mag een professional niet ter werk gaan. Daardoor heeft Linda Otterman het project Samen Oplopen opgericht. Ze hoopt dat het project 'Samen Oplopen' de jeugdzorg passender, efficiënter en laagdrempeliger maakt (Otterman, 2011).

Vanuit allerlei soorten instanties zoals; centrum jeugd en gezin (CJG), vrijwilligerswerk, scholen, peuterspeelzalen, gemeente, GGD, Jeugdverpleegkundigen, vluchtelingenwerk, verloskundigen etc. krijgt Samen Oplopen aanmeldingen van gezinnen die zich net op of onder de armoedegrens bevinden en een beperkt sociaal netwerk hebben. Er is niet altijd sprake van een armoedegrens, wel is er altijd sprake van een kwetsbare situatie. Een coördinator van Samen Oplopen gaat dan langs bij het gezin om een intake af te nemen. Bij deze intake staat de hulpvraag centraal. Er wordt gevraagd naar waar het gezin hulp bij nodig heeft (Samen Oplopen, 2011). Zodra de schets van het gezin duidelijk is, wordt er een koppeling gemaakt tussen vrijwilligers die hun leven in balans hebben en een gezin die hun leven als problematisch worden ervaren. De problemen die de gezinnen ervaren zijn; moeite met de opvoeding van hun kinderen, financiële zaken (brieven, betalingen etc.), eigen jeugd, verleden, sociale contacten, taal, status en werk (Otterman, 2011).

De vrijwilliger en het gezin bouwen dan een vriendschappelijke relatie op. De vrijwilliger is dan een 'extra' maatje waar het gezin op kan steunen. De vrijwilliger gaat eens per week op bezoek bij het gezin. Daar biedt de vrijwilliger een luisterend oor aan, drinkt koffie, helpt bij de hulpvraag, denkt mee en steunt het gezin. "De hoofddoelstelling van 'Samen Oplopen' is verbetering van het gezinsklimaat met als doel voorkomen van zware problematiek zodat gebruik van tweedelijnsgezondheidszorg voorkomen kan worden (preventie)." (Gijzel van & Dankers, 2013. Pagina 14).

1.2. Probleemstelling.

Het probleem is dat Samen Oplopen vindt dat zij te weinig recent materiaal heeft om bij de databank effectieve interventies van Movisie aangemeld te kunnen worden, omdat het onderzoek van het Kenniscentrum Sociale Innovatie alweer bijna 5 jaar geleden is. Het is belangrijk dat Samen Oplopen in de databank van Movisie komt, om het project uit te breiden naar andere gemeenten. De aanmelding bij de databank betreft niet de opschaling, maar het helpt bij de opschaling, omdat geïnteresseerde partijen dan bij een onafhankelijke instantie kunnen nalezen hoe Samen Oplopen werkt en hoe effectief het is.

Samen Oplopen hoort aan de hand van mondelinge gesprekken dat de gezinnen erg positief zijn over het project. In 2013 is er onderzoek gedaan en de resultaten zijn positief. Die onderzoek is bijna 5 jaar oud. Het zou interessant zijn delen van het onderzoek te herhalen om de data actueel en uitkomsten te maken. Nieuwe gezinnen moeten worden geïnterviewd om erachter te komen of er nog steeds (positieve) veranderingen worden ervaren. Om het onderzoek kwalitatief te maken, worden en verschillende mensen geïnterviewd. Denk hierbij aan gezinnen, kinderen, coördinatoren en vrijwilligers. Welke veranderingen beleeft het gezin als het meedoet aan het project Samen Oplopen? De vrijwilligers en de coördinatoren horen allerlei positieve verhalen van de gezinnen over het project en zijn er erg blij mee. Die verhalen moeten ook op papier staan zodat Samen Oplopen kan verantwoorden wat het effect van hun methode heeft op de gezinnen, de kinderen en de vrijwilligers die deelnemen aan het project. Een soort gelijke onderzoek is in 2013 uitgevoerd, maar dat is niet recent genoeg. Om die reden wordt er een kwalitatief onderzoek uitgevoerd waarbij nieuwe gezinnen, kinderen en vrijwilligers worden geïnterviewd over hun ervaringen binnen het project Samen Oplopen.

De doelgroep

Het project Samen Oplopen is opgesteld voor gezinnen die veel problemen ervaren. De doelgroep zijn gezinnen met problemen. Deze problemen houden het gezin tegen om goed te functioneren in de samenleving. Dit heeft veel negatieve invloed op de kinderen en op de opvoeding van deze kinderen. Naast de opvoedingsproblemen zijn er ook problemen op andere gebieden, bijvoorbeeld; financiële schulden, sociale contacten, taalgebrek, afkomst, woonsituatie en leefsituatie, werksituatie etc. In een korte zin gaat het om gezinnen die op of onder de armoedegrens leven, zwaarbelast of geïsoleerd zijn (Otterman, 2015). Het is moeilijk voor de gezinnen om normaal te functioneren in de samenleving, omdat ze weinig sociale contacten hebben die ze kunnen steunen in hun problemen (Otterman, 2015). Deze gezinnen worden ook wel Multi probleemgezinnen genoemd. Dat zijn gezinnen met minimaal één ouder en één kind. Deze gezinnen hebben ook vaak problemen met de hulpverlening, omdat ze hulp afwijzen, afbreken of weigeren om mee te werken (Gijzel van & Dankers, 2013).

De Vrijwilliger

Vrijwilligers zijn mensen die onbetaald en onverplicht werk verrichten ten behoeve van andere mensen in de samenleving. De definitie van vrijwilligerswerk luidt: *"werk dat in enig georganiseerd verband, onverplicht en onbetaald wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving"* (VNG, 2017). Vrijwilligers zien het vrijwilligerswerk niet als werk, maar voelen wel een behoorlijke verantwoordelijkheid (VNG, 2017).

De definitie van vrijwilligerswerk staat niet vast, omdat het in de praktijk lastig is om het vrijwilligerswerk in deze definitie aan te tonen. Daarom heeft Movisie de Draaischijf Vrijwillige Inzet opgesteld met acht vragen. Aan de hand van deze vragen kan een gemeente zelf de definitie bepalen (VNG, 2017).

Movisie, (2011) beschrijft de acht schrijven van de draaischijf:

1. **Het motief.** *Waarom doet de vrijwilliger het werk?*
2. **Oorsprong vrijwillige inzet.** *Vanuit welke andere tijdsbesteding komt de vrijwilliger tot zijn inzet?*
3. **Mate van keuzevrijheid.** *Is de vrijwillige inzet een eigen keus van de vrijwilliger?*
4. **Mate van betaling.** *Wat krijgt de vrijwilliger materieel vergoed voor zijn inzet?*
5. **Voor wie doet de vrijwilliger het?**
6. **Type organisatieverband.** *In hoeverre kun je spreken van een vrijwilligersorganisatie?*
7. **Organisatiegraad.** *Hoe formeel wordt het werk verdeeld?*
8. **En we noemen het...** *Het oneindig aantal namen van gradaties en vormen van vrijwillige inzet.*

Binnen Samen Oplopen zijn vrijwilligers erg betrokken en betrouwbare mensen. Ze hebben minimaal een half jaar wekelijks of om de week contact met het gezin. Ze verrichten allerlei taken binnen het gezin, die het gezin helpt om vooruit te komen in de samenleving (Otterman, 2011).

Als een vrijwilliger zich aanmeldt bij Samen Oplopen, dan volgen de volgende stappen:

- Een uitgebreid aanmeldingsgesprek.
- Aanvragen digitale VOG (organisatie vergoed dit).
- Ondertekenen van gedragscode.
- Ondertekenen van eigen 'Omgangsregels van Samen Oplopen'.

(Otterman, 2011)

Een vrijwilliger behoort aan een aantal kenmerken te voldoen voordat het begint met werken bij Samen Oplopen. Otterman, (2017) benoemd de kenmerken in haar Projectplan:

Een vrijwilliger moet:

- Levenservaring hebben.
- Het liefst zelf ervaring hebben met opvoeden.
- Zelf stevig in het leven staan, in balans zijn.
- Op de hoogte zijn van privacyregels.
- Een balans vinden in wat/hij zelf kwijt wil vanuit zijn persoonlijk leven.
- Om kunnen gaan met de problematiek die hij/zij tegen komt.
- Empathisch zijn.
- Goed kunnen luisteren.
- Goede communicatieve vaardigheden hebben.
- Trouw zijn.
- Betrouwbaar zijn.
- Respect hebben voor andere culturen en godsdiensten.
- Minimaal twee uur per week of om de week beschikbaar zijn.

Deel willen nemen aan de intervisie en aan persoonlijke gesprekken met de coördinator.
(Otterman, 2017)

Nadat een vrijwilliger wordt aangenomen, volgt er een koppeling met een gezin. De vrijwilligers geven dan aan wat hun eisen zijn van een gezin. Dat er bijvoorbeeld een kind in het gezin zit of dat het een Nederlands, Eritreeërs of Afghaans gezin is etc. De vrijwilliger wordt na de koppeling alsnog

begeleid door de coördinator voor eventuele moeilijkheden. Daarnaast zijn er per jaar 5 intervisie avonden en 2 feestavonden. Tijdens de intervisie avonden komen er diverse onderwerpen aan bod. Ook ontmoeten collega-vrijwilligers elkaar waarbij ze hun ervaringen kunnen uitwisselen.

Movisie

Movisie is het landelijke adviesbureau en kennisinstituut voor het sociaal domein. Ze werken hard aan een samenleving waarin de burgers zelfredzaam zijn. Het sociaal domein binnen Movisie verandert regelmatig. Dit zodat er een andere verhouding ontstaat tussen overheid, professionals en burgers. Samen met de partners uit het sociaal domein, wordt er praktijkgerichte onderzoek en oplossingen aangeboden. Om hun adviezen beproeft en toegesneden te maken, halen ze vooral hun ervaringen in de praktijk erbij. Op die manier zorgen ze voor de maximale impact voor het sociaal domein waarbij de kracht van burgers centraal staat (Movisie, 2011).

Men kan bij Movisie terecht voor adviezen over bijvoorbeeld het stimuleren van eigen kracht bij cliënten of het stimuleren van de veiligheid. Movisie adviseert en ondersteunt maatschappelijke organisaties, maatschappelijke betrokken bedrijven en burgerinitiatieven. Met deze ondersteuning kunnen de organisaties hun werk zo goed mogelijk doen voor de samenleving. De adviezen en oplossingen worden in de vorm van een onderzoek, een training of een methode aangeboden. Movisie vindt het belangrijk dat elke organisatie voldoende ondersteuning hoort te krijgen, daarom hebben ze de databank Effectieve sociale interventies aangemaakt waar men praktijkvoorbeelden en verdiepende artikelen kan vinden. Naast dat organiseert Movisie bijeenkomsten of netwerkactiviteiten waarbij professionals samen komen om hun ervaringen binnen het werkveld te delen (Movisie, 2011).

1.3. Vraagstelling en doelstelling.

Hoofdvraag:

- *Wat vertellen de deelnemende gezinnen, kinderen, coördinatoren en vrijwilligers over hun ervaringen binnen het project van Samen Oplopen.*

Deelvragen:

- *Welke veranderingen benoemen de ouders die mee doen met het project 'Samen Oplopen'?*
- *Welke veranderingen benoemt het kind als het gezin mee doet met 'Samen Oplopen'?*
- *Welke veranderingen benoemt de coördinator als het gezin deelneemt aan het project 'Samen Oplopen'?*
- *Wat verandert er in het leven van een vrijwilliger als het deel neemt aan het project 'Samen Oplopen'?*
- *Welk leefgebied ontwikkelt zich het meest bij de gezinnen?*

Doelstelling:

Het doel van dit onderzoek is het verschaffen van inzicht in veranderingen bij gezinnen, kinderen coördinatoren en vrijwilligers, kennis te vergroten omtrent het project 'Samen Oplopen'.

1.4. Relevantie

Dit onderzoek wordt uitgevoerd voor Samen Oplopen. Samen Oplopen wilt de methode van het project landelijk maken. Een aanmelding bij de databank van Movisie helpt daarbij. Met de aanmelding hoopt Samen Oplopen erop dat ze het project uitbreiden in verschillende gemeenten. De aanmelding bij de databank is niet de opschaling, maar het helpt bij de opschaling. Op die manier kunnen geïnteresseerde partijen bij een onafhankelijke instantie nalezen hoe Samen Oplopen werkt en hoe effectief het is.

Om dit waar te maken, moet Samen Oplopen weten of het project bijdraagt aan een positieve verandering binnen het gezin. Het effect van Samen Oplopen moet duidelijk zijn, zodat ze de methode landelijk kunnen maken. Een soort gelijke onderzoek is in 2013 uitgevoerd door studenten van Kenniscentrum Sociale Innovatie aan de Hogeschool van Utrecht. Tijdens die onderzoek zijn veel positieve ervaringen benoemd. 5 jaar later wordt er een soort gelijke onderzoek uitgevoerd om de ervaringen relevant te maken.

De relevantie van dit onderzoek is maatschappelijk. Aan de hand van dit onderzoek kan de opdrachtgever onderbouwen dat het project Samen Oplopen relevant is en een positieve bijdrage levert aan het leven van deelnemende gezinnen in uit balans in Zeist (Gijzel van & Dankers, 2013). Samen Oplopen kan dit onderzoek gebruiken om aan te tonen wat voor veranderingen er plaats vindt als gezinnen, kinderen en vrijwilligers deelnemen aan het project.

2. Theoretisch Kader

2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het theoretisch kader omtrent het onderwerp behandeld.

2.2. Presentiebenadering

Samen Oplopen werkt met de presentiebenadering. De Presentiebenadering is in Nederland ingezet door Andries Baart in 2001. Presentiebenadering betekent in het kort dat een vrijwilliger zich aansluit of de leefwereld van het gezin. Er wordt besproken welke behoeften het gezin heeft, vervolgens bepalen ze samen welke activiteiten er ondernomen worden. Belangrijk hierbij is dat een vrijwilliger niet over zijn grenzen gaat. De vrijwilliger biedt hulp aan die binnen zijn/haar grenzen ligt (Otterman, 2015).

De presentiebenadering is ontwikkeld door de Stichting Presentie. Het is een mensgerichte benadering. Het is ontwikkeld om de afstand tussen hulpverlener en cliënt te doorbreken (Gijzel van & Dankers, 2013).

Presentiebenadering is een praktijk die zorggever zijn aandacht op de ander richt en leert zien wat er bij de ander op het spel staat qua angst en verlangens. Men kijkt dan naar de situatie en schat in wat hij/zij in zo'n situatie kan betekenen. Ook kijkt hij/zij naar de oplossingen die er zijn voor zo'n situatie. Vervolgens wordt er gedaan wat men kan doen. Presentiebenadering is een manier van doen die versterkt kan worden met gevoel voor subtiliteit, liefdevolle trouw, praktische wijsheid en vakmanschap (Stichting Presentie, 2011).

2.3. De acht leefgebieden

De problemen die voorspelen bij de gezinnen, zijn vaak op verschillende leefgebieden. De mogelijke ordening van problemen kan door middel van de acht leefgebieden van het 8-fasenmodel. Deze leefgebieden zijn niet probleemgericht, maar mensgericht. Dat betekent dat ze voor iedereen gelden (Movisie, 2015).

Deze leefgebieden staan centraal binnen het 8-fasenmodel:

- Huisvestiging: de woonsituatie van het gezin.
- Financiën: de financiële situatie en bestedingspatroon van de het gezin.
- Sociaal functioneren: de relatie tussen het gezin en zijn omgeving. De sociale contacten.
- Psychisch functioneren: het welbevinden van het gezin en eventuele psychiatrische ziektebeeld en verslavingen.
- Zingeving: wat motiveert het gezin om te leven.
- Lichamelijke functioneren: fysieke gesteldheid en de zelfzorg.
- Praktisch functioneren: huishoudelijke taken, technische taken en taalvaardigheden van het gezin.
- Dagbesteding: dagelijkse routine van het gezin.

(Movisie, 2015)

Tijdens de interviews wordt er rekening gehouden met de acht leefgebieden binnen het gezin. Op die manier kan het gezin de specifieke verandering aangeven. Naast de acht leefgebieden wordt een gebied toegevoegd. Het gaat hier om het gebied 'Opvoeding'. Dit hoort niet bij de acht leefgebieden, maar men voegt het wel toe, omdat het project 'Samen Oplopen' opvoedondersteuning aan biedt.

3. Methodologie

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk kan men lezen op welke manier het onderzoek is uitgevoerd. De methode en de middelen van dit onderzoek zullen in dit hoofdstuk aan bod komen. Ook de analysemethode wordt in dit hoofdstuk besproken.

3.2. Kwalitatief Onderzoek

Het gaat hier om een kwalitatief. Een kwalitatief onderzoek betekend dat men het onderzoek vanuit verschillende perspectieven bekijkt. Bij dit onderzoek wordt er gekeken vanuit het ouder, het kind, de coördinator en de vrijwilliger perspectief. Bij een kwalitatief onderzoek wordt er uitgebreid gekeken naar wat er speelt binnen een bepaalde doelgroep. Er wordt gekeken naar de belevingen, waarderingen en ervaringen van de specifieke doelgroep. Een kwalitatief onderzoek geeft diepgaande informatie over de bepaalde doelgroep. Dit met behulp van interviews, gesprekken, observaties etc. Dit onderzoek is een kwalitatief onderzoek, daarom wordt er bij dit onderzoek interviews afgenomen om diepgang te krijgen in de specifieke doelgroep. Het is gericht op het verkrijgen van informatie over wat er leeft binnen de doelgroep en waarom. De vragen die terugkomen in het interview, zijn gebaseerd op de deelvragen van dit onderzoek. Op die manier worden de deelvragen beantwoord met behulp van de resultaten van de interviews. Het onderzoek is contextueel, alles hangt samen.

3.3. Dataverzamelmethode

De onderzoeker begint eerst met een enquête (zie bijlage 2) die is opgesteld voor het project Samen Oplopen. Aan de hand van deze enquête krijgt men een beginbeeld van het onderzoek. Want de 0-meting en de 1-meting worden met elkaar vergeleken. Er worden in totaal 20 enquêtes met elkaar vergeleken en weergegeven in een tabel. Dit is een wens van de opdrachtgever om een duidelijker beeld te krijgen van het effect van Samen Oplopen bij de gezinnen. Dus het onderzoek is ook een stukje kwantitatief. Vervolgens wordt er middels 4 soorten interviews informatie verzameld voor dit onderzoek. Er worden 4 doelgroepen geïnterviewd, namelijk; een ouder binnen een gezin, een kind binnen en gezin, een vrijwilliger die werkzaam is bij een gezin dat deelneemt aan het project Samen Oplopen en de coördinatoren van Samen Oplopen. Hier is voor gekozen om het onderzoek via een ecologische invalshoek te bekijken. Er worden 5 ouders, 5 kinderen, 5 vrijwilligers en 5 coördinatoren geïnterviewd om een duidelijk beeld te schetsen van de situatie.

Van tevoren worden er open interview vragen bedacht. Dat zorgt ervoor dat de interviews half gestructureerd afgenomen worden. De interviews zullen aan de hand van de vragen een vaste structuur hebben. Op het moment zelf is het mogelijk om eventueel door te vragen om een duidelijk en compleet beeld te krijgen van de ervaringen. De interviewvragen kan men teruglezen in bijlage 1.

3.4. Analysemethode

Nel Verhoeven (2014) heeft een boek geschreven over wat Onderzoek precies inhoudt en hoe men hiermee aan het werk kan gaan. In dit boek laat hij een stappenplan duidelijk terugkomen die tot een kwalitatieve analyse behoort. Het stappenplan legt uit dat de interviews eerst uitgeschreven moeten worden. Vervolgens worden ze samengevat. Daarna worden de uitwerkingen geëvalueerd op de termen die belangrijk zijn voor de deelvragen. In de literatuur van Nel Verhoeven (2014) wordt dit stappenplan 'Coderen' genoemd. De onderzoeker begint als eerst met 'Open coderen', dat wil zeggen dat de onderzoeker de fragmenten labels toekent. Vervolgens komt het 'Axiaal coderen', hierbij worden de fragmenten met dezelfde code vergeleken op verschillen en overeenkomsten. Uiteindelijk komt het 'Selectief coderen' aan bod, dit is het uitwerken van concepten tot een theorie door middel van constant vergelijking. Aan de hand van deze termen probeert men de deelvragen te beantwoorden. Hierbij kan men kijken of er nog informatie mist of niet. Uiteindelijk kan men door de beantwoording van de deelvragen, ook de hoofdvraag beantwoorden.

3.5. Betrouwbaarheid en Validiteit

De betrouwbaarheid van dit onderzoek kan beoordeeld worden uit de resultaten van het onderzoek. De resultaten zijn erg belangrijk, omdat deze resultaten een verandering kunnen brengen in het beleid van het project Samen Oplopen. De kwaliteit van de resultaten is van groot belang (Verhoeven, 2014). Een betrouwbaar onderzoek betekend eigenlijk dat de uitkomsten precies hetzelfde zijn als ze door een andere onderzoeker worden uitgevoerd (Donk & Lanen, 2013).

Om de resultaten zo goed mogelijk uit te brengen, zal de onderzoeker de waarnemingen vaak analyseren en interpreteren. Op die manier wordt de conclusie zo betrouwbaar mogelijk opgesteld. Om de interviews zo betrouwbaar mogelijk te maken, worden de interviews een op een uitgevoerd. Hiermee worden onderzoeken en geïnterviewde bedoelt. Aan de hand van deze methode is de kans klein dat er verkeerde ervaringen worden ingevuld. Dat maakt de resultaten betrouwbaar. Een interview is betrouwbaar, omdat bij onduidelijkheden de onderzoeker of de geïnterviewde om verduidelijking kan vragen. Bijvoorbeeld als een geïnterviewde de vraag niet begrijpt, dan kan de onderzoeker de vraag op een ander manier stellen of eventueel uitleggen. Dit maakt het onderzoek betrouwbaarder. Om de betrouwbaarheid van het onderzoek hoog te houden, worden de interviews opgenomen. Na afloop worden de resultaten teruggeluisterd en verwerkt. Op die manier wordt de betrouwbaarheid van het onderzoek serieus genomen en hooggehouden.

De validiteit van het onderzoek is duidelijk. De onderzoeker weet precies wat hij/zij wilt onderzoeken. Dit komt, omdat er een duidelijke onderzoeksvraag is opgesteld voordat het onderzoek begint. Deze vraag is ook nog eens versterkt door deelvragen. Aan de hand van deze vragen zijn er interviews opgesteld die ervoor zorgen dat er duidelijke informatie wordt verzameld om het onderzoek goed uit te voeren.

4. Resultaten

4.1. Inleiding

In dit hoofdstuk worden de resultaten uit de enquêtes en de resultaten uit de interviews weergegeven. De resultaten worden per leefgebied uitgewerkt. De uitkomsten uit de enquêtes worden in een tabel weergegeven en de resultaten uit de interviews worden per leefgebied in een verhaalvorm uitgewerkt. Er bevinden zich 2 soorten enquêtes, namelijk de 0-meting en de 1-meting. De 0-meting is tijdens het intakegesprek afgenomen. Het intakegesprek is het eerste (kennismaking) gesprek met een gezin om een duidelijk beeld te schetsen van het probleem binnen het gezin en om duidelijk de hulpvraag van het gezin te horen. Vervolgens heeft de onderzoeker een 1-meting afgenomen met het gezin, dit is ongeveer een jaar na de begeleiding. Na de 1-meting is er een interview met 5 van de 10 respondenten afgenomen om een duidelijker beeld te schetsen van de situatie. Aan het eind van het hoofdstuk Resultaten worden de deelvragen beantwoord.

4.2. Huisvesting

Zoals men hieronder kan zien, is er veel verschil tussen de 0-meting en de 1-meting. In de 0-meting hebben 6 respondenten ‘helemaal niet mee eens’ als antwoord gegeven, maar als men naar de 1-meting kijkt, dan heeft niemand van de respondenten ‘helemaal niet mee eens’ geantwoord. Daarnaast heeft het antwoord ‘mee eens’ en ‘helemaal mee eens’ meer respondenten bij de 1-meting dan bij de 0-meting. Dit betekent dat gezinnen van negatief naar positief gaan binnen het leefgebied huisvesting nadat ze begeleiding hebben gekregen van Samen Oplopen. Uit interviews blijkt dat de gezinnen niet verhuizen, maar dat ze zich meer thuis gaan voelen in hun eigen huis.

Tabel 4.2.1

0- Meting Huisvesting					
	Aantal respondenten	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik vind mijn woning fijn	10	3	2	1	4
Ik vind mijn omgeving/buurt plezierig	10	2	3	1	4
Ik vind het fijn om bezoek thuis te krijgen	10	1	2	2	5

Tabel 4.2.2.

1- Meting Huisvesting					
	Aantal respondenten	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik vind mijn woning fijn	10		3	3	3
Ik vind mijn omgeving/buurt plezierig	10			4	5
Ik vind het fijn om bezoek thuis te krijgen	10			1	8

4.3. Financiën

In de tabel van het levensgebied Financiën is er ook positieve verandering te zien. Bij de 0-meting geven 4 van de 10 respondenten aan dat ze geen overzicht hebben op hun financiële situatie. Maar bij de 1-meting zijn dat er 0. De coördinatoren benoemen dat de verandering door de begeleiding die Samen Oplopen aanbiedt komt. De gezinnen krijgen met behulp van de vrijwilliger een overzicht over hun financiële situatie. Dit helpt hen om goed met geld om te gaan en op die manier rond te komen. Dit komt niet terug in de interviews van de gezinnen.

Tabel 4.3.1

0- Meting Financiën					
	Aantal respondenten	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik heb overzicht over mijn financiële situatie	10	2	3	2	3
Ik heb genoeg geld om rond te komen	10	2	5	2	1

Tabel 4.3.2.

1- Meting Financiën					
	Aantal respondenten	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik heb overzicht over mijn financiële situatie	10			1	8
Ik heb genoeg geld om rond te komen	10		3	3	3

4.4. Sociaal Functioneren

De deelnemende gezinnen boeken een vooruitgang in hun sociale ontwikkeling door de inzet van Samen Oplopen. Dit blijkt uit de enquêteformulieren, maar ook uit de interviews. In de interviews vertellen de deelnemende gezinnen en de kinderen dat ze de feesten erg leuk vinden. En omdat ze naar de feesten van Samen Oplopen komen, leren ze meer mensen kennen. Maar ook via de vrijwilliger, want de vrijwilliger helpt de gezinnen om contact te leggen met de buurtgenoten en de omgeving.

Tabel 4.4.1.

0- Meting Sociaal Functioneren					
	Aantal respondenten	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik kan aangeven wat ik wel en niet prettig vind	10	1	4	3	2
Ik heb genoeg mensen om mij heen om mijn verhaal te vertellen	10	3	4	2	1
Ik heb contact met mijn burenbuurtgenoten	10	3	2	4	1
Ik kan voldoende contact leggen met andere mensen	10	3	3	2	2

Tabel 4.4.2.

1- Meting Sociaal Functioneren					
	Aantal respondenten	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik kan aangeven wat ik wel en niet prettig vind	10			1	8
Ik heb genoeg mensen om mij heen om mijn verhaal te vertellen	10		1	1	7
Ik heb contact met mijn burenbuurtgenoten	10		3	4	2
Ik kan voldoende contact leggen met andere mensen	10		1	2	6

4.5. Psychisch Functioneren

In de tabel van het levensgebied Psychisch functioneren is positieve verandering duidelijk zichtbaar. In de nulmeting antwoorden veel respondenten ‘mee eens’ en ‘helemaal mee eens’. Maar als men kijkt naar de 1-meting, hebben alleen 3 vragen het ‘helemaal niet mee eens’ antwoord gekregen. Uit interviews van gezinnen, vrijwilligers en coördinatoren benoemen de meesten dat het meest ontwikkelde leefgebied het Psychisch functioneren is. De coördinatoren en de vrijwilligers zien dat de gezinnen zelfstandiger worden en zeker worden van henzelf. Dit bevestigen de gezinnen waarmee ik een interview heb afgenomen. De kinderen bevestigen dit ook. Ze benoemen dat ze door de inzet van de vrijwilliger (helpen met huiswerk) beter presteren op school en dat helpt hun zelfbeeld. De kinderen benoemen dat ze zelfstandiger worden.

HIER DRAAIEN DE KOLOMMEN IN DE VRAGENLIJST OM

Tabel 4.5.1.

0- Meting Psychisch Functioneren					
	Aantal respondenten	Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens
Ik ben onzeker	10	3		4	3
Ik ben moe	10	2	1	3	4
Ik ben verdrietig	10	1		4	5
Ik ben vaak boos	10	6		1	3
Ik voel mij eenzaam	10	2	2	4	2
Ik ben ontevreden over mijzelf	10	2	1	3	4
Ik denk veel na over mijn situatie	10	1	1	2	6
Ik heb stress	10	1	2	2	5

Tabel 4.5.2.

1- Meting Psychisch Functioneren					
	Aantal respondenten	Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens
Ik ben onzeker	10	7	1	1	
Ik ben moe	10	4	2	2	1
Ik ben verdrietig	10	3	3	3	
Ik ben vaak boos	10	7	2		
Ik voel mij eenzaam	10	5	2	1	1
Ik ben ontevreden over mijzelf	10	6	1	2	
Ik denk veel na over mijn situatie	10	1	2	5	1
Ik heb stress	10	2	5	2	

4.6. Zingeving en Dagbesteding

Bij leefgebied zingeving is er niet heel veel verandering, maar wel een beetje positieve verandering. De deelnemende gezinnen waren niet negatief bij dit leefgebied. Ze benoemen in de interviews dat ze lekkerder in hun vel zitten en dat maakt dat er in de tabel toch positieve verandering is ontstaan. Dit geldt ook voor leefgebied Dagbesteding. De gezinnen benoemen dat ze vanaf het begin al genoeg dingen (huishouden, kinderen naar school brengen etc.) te doen hadden en dat ze het leuk vinden om die dingen te doen.

Tabel 4.6.1.

0- Meting Zingeving					
	Aantal respondenten	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik vind mijn leven leuk	10	1	4	1	3
Ik voel mij een goede vader/moeder	10	1		4	4
Ik voel mij een gelukkig gezin	10	1		3	5

* Ik voel mij een goede vader/moeder: bij dit stukje zijn er 9 respondenten, omdat de 10nde respondent geen kinderen heeft.

Tabel 4.6.2.

1- Meting Zingeving					
	Aantal respondenten	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik vind mijn leven leuk	10		1	2	7
Ik voel mij een goede vader/moeder	9			2	7
Ik voel mij een gelukkig gezin	10			1	9

* Ik voel mij een goede vader/moeder: bij dit stukje zijn er 9 respondenten, omdat de 10nde respondent geen kinderen heeft.

0- Meting Dagbesteding					
	Aantal respondenten	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik heb genoeg te doen op een dag	10			2	8
Ik doe de dingen die ik graag wil doen	10	2	3	2	3

1- Meting Dagbesteding					
	Aantal respondenten	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik heb genoeg te doen op een dag	10		1		8
Ik doe de dingen die ik graag wil doen	10		2	1	6

4.7. Lichamelijk Functioneren

In het onderstaande tabel is duidelijk te zien dat er vooruitgang is geboekt wat betreft het leefgebied Lichamelijk functioneren. Tijdens het afnemen van de interviews konden de gezinnen dit bevestigen. De gezinnen geven aan dat ze zich inderdaad beter voelen nadat er een vrijwilliger in hun leven is gekomen. Een aantal gezinnen benoemen dat het komt, omdat ze samen met de vrijwilligers veel bewegelijke activiteiten uitvoeren, zoals het wandelen, fietsen etc. Het in beweging zijn helpt de gezinnen om beter te slapen.

Tabel 4.7.1.

0-Meting Lichamelijk Functioneren					
	Aantal respondenten	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik ben gezond	10	2	3	2	3
Ik beweeg/sport genoeg	10	3	4	2	1
Ik slaap goed	10	3	1	1	5
Ik eet goed	10	1		4	5
Ik kan mezelf goed verzorgen	10	1		1	8

Tabel 4.7.2.

1- Meting Lichamelijk Functioneren					
	Aantal respondenten	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik ben gezond	10	1	1	4	3
Ik beweeg/sport genoeg	10		1	7	1
Ik slaap goed	10	1	1	4	3
Ik eet goed	10	1		2	6
Ik kan mezelf goed verzorgen	10		1		8

4.8. Praktisch Functioneren

Bij het leefgebied Praktisch functioneren is niet veel verandering te zien. De verandering die er is, is wel positief. De geïnterviewde gezinnen benoemen dat ze hier vanaf het begin niet echt veel hulp bij nodig hadden. De nieuwkomers hadden in het begin wel moeite met het lezen en begrijpen van hun post en bij de administratie. De vrijwilliger heeft deze gezinnen hierbij geholpen en ze oefenen de taal samen. Op die manier zorgt de vrijwilliger ervoor dat het gezin uiteindelijk de eigen post kan lezen en begrijpen. En als ze daarbij hulp nodig hebben, dan weten ze waar ze die hulp kunnen vinden.

Tabel 4.8.1.

0- Meting Praktisch Functioneren					
	Aantal respondenten	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
Mijn huis is schoon en opgeruimd	10	1	1	2	6
Ik kan mijn post lezen en begrijpen	10	1	3	3	3
Ik heb hulp nodig bij mijn administratie	10		1	5	4
Ik weet waar ik hulp kan vragen als dat nodig is	10	2	4	1	3
Ik kan mij goed uitdrukken in de Nederlandse taal	10	2	2	5	1
Ik heb geen hulp nodig van de professionele hulpverlening	10	1	5	1	3

Tabel 4.8.2.

1- Meting Praktisch Functioneren					
	Aantal respondenten	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
Mijn huis is schoon en opgeruimd	10		1	1	7
Ik kan mijn post lezen en begrijpen	10		1	4	4
Ik heb hulp nodig bij mijn administratie	10	3	2	4	
Ik weet waar ik hulp kan vragen als dat nodig is	10			1	8
Ik kan mij goed uitdrukken in de Nederlandse taal	10			5	4
Ik heb geen hulp nodig van de professionele hulpverlening	10	1	2	2	4

4.9. Opvoeding

Bij het leefgebied opvoeding is positieve verandering te zien. Geïnterviewde kinderen geven aan dat ze op school beter presteren, omdat de vrijwilliger het kind helpt met huiswerk en schooltaken. De ouders van de gezinnen benoemen dat ze erg blij zijn met de vrijwilliger. Vooral de nieuwkomers zijn er blij mee, omdat ze de taal niet goed beheersen. Doordat de ouders de taal niet goed beheersen, kunnen ze hun kinderen niet helpen bij schooltaken. Daarom zijn ze erg blij met de vrijwilliger die hun kinderen helpt bij de schooltaken en de taalontwikkeling.

Tabel 4.9.1.

0- Meting Kinderen/opvoeding/gezin					
	Aantal respondenten	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik kan mijn kinderen goed verzorgen	10	1		1	7
Ik kan mijn kinderen goed opvoeden	10	1		1	7
Ik kan genoeg leuke dingen met/voor mijn kinderen doen	10	2	3	2	2
Ik heb genoeg contact met de school/opvang van mijn kinderen	10	1	3	1	4
De kinderen slapen goed	10	1	1	1	6
De kinderen eten goed	10	1		2	6
De kinderen spelen gezellig/goed (met elkaar)	10	1		2	6
De kinderen doen het goed op school/opvang	10	1	1	3	4
Er is weinig ruzie in het gezin	10		1	5	3
Mijn gezin heeft een goede dag structuur	10	1		2	6

* Bij leefgebied opvoeding zijn er 9 respondenten, omdat de 10nde respondent geen kinderen heeft.

Tabel 4.9.2.

1- Meting Kinderen/opvoeding/gezin					
	Aantal respondenten	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik kan mijn kinderen goed verzorgen	9			1	8
Ik kan mijn kinderen goed opvoeden	9				9
Ik kan genoeg leuke dingen met/voor mijn kinderen doen	9		1	2	6
Ik heb genoeg contact met de school/opvang van mijn kinderen	9			1	8
De kinderen slapen goed	9				9
De kinderen eten goed	9				9
De kinderen spelen gezellig/goed (met elkaar)	9			2	7
De kinderen doen het goed op school/opvang	9			1	8
Er is weinig ruzie in het gezin	9	1		2	6
Mijn gezin heeft een goede dag structuur	9			2	7

* Bij leefgebied opvoeding zijn er 9 respondenten, omdat de 10nde respondent geen kinderen heeft.

Beantwoording deelvragen.

- ❖ Welke veranderingen benoemen de ouders die mee doen met het project 'Samen Oplopen'?
De ouders zijn vooral erg blij met de begeleiding die er is voor hun kinderen. De meeste ouders ervaren minder stres, omdat hun kinderen huiswerkbegeleiding krijgen van de vrijwilliger. Ze benoemen dat ze vrolijk worden als ze zien dat hun kinderen blij zijn. Ook geven ze aan dat ze zelf meer zelfvertrouwen stralen en dat ze zich welkom beginnen te voelen in de samenleving door middel van de vrijwilliger.
- ❖ Welke veranderingen benoemt het kind als het gezin mee doet met 'Samen Oplopen'?
Uit interviews is gebleken dat kinderen het erg leuk vinden dat ze meedoen met Samen Oplopen. Dit komt omdat de kinderen veel leuke dingen doen met de vrijwilliger, maar ook veel leren van een vrijwilliger. En het komt ook doordat Samen Oplopen leuke feesten organiseert en cadeautjes stuurt naar de kinderen die ze als heel leuk ervaren.
- ❖ Welke veranderingen benoemt de coördinator als het gezin deelneemt aan het project 'Samen Oplopen'?
Alle coördinatoren benoemen dat gezinnen zelfstandiger worden en dat ze veel zelfvertrouwen stralen. In het begin zijn ze erg teruggetrokken, maar later zijn ze erg open en zelfverzekerd.
- ❖ Wat verandert er in het leven van een vrijwilliger als het deel neemt aan het project 'Samen Oplopen'?
Vrijwilligers benoemen dat ze het fijn vinden om dit werk te doen, omdat ze mensen in het algemeen dan beter begrijpen. En het voldoet aan de zingeving in hun leven.
- ❖ Welk leefgebied ontwikkelt zich het meest bij de gezinnen?
Psychisch Functioneren.

5. Conclusie

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de hoofdvraag. De onderzoeker beantwoordt de hoofdvraag aan de hand van de resultaten en met behulp van de deelvragen.

De hoofdvraag luidt als volgt:

Wat vertellen de deelnemende gezinnen, kinderen, coördinatoren en vrijwilligers over hun ervaringen binnen het project van Samen Oplopen.

Uit de resultaten blijkt dat de respondenten vooral positieve ervaringen benoemen.

De ouders zien veel verandering in hun persoonlijke leven. Ze geven aan dat ze zich socialer, zelfverzekerder en geaccepteerd voelen in de samenleving. Ze benoemen dat ze vrolijker zijn geworden in hun leven, vooral omdat hun eigen kinderen ook vrolijker zijn.

De gezinnen merken veel verandering bij hun kinderen. Dit komt omdat de kinderen worden geholpen bij schooltaken door de vrijwilliger. De kinderen benoemen dat ze de huiswerkbegeleiding van de vrijwilliger als fijn ervaren, omdat ze daardoor beter op school presteren. De kinderen vertellen dat ze naast het leren veel leuke activiteiten ondernemen met de vrijwilliger zoals; fietsen, wandelen, naar de bioscoop, naar het pretpark, naar de kinderboerderij etc. Daarnaast vinden ze de winter en zomerfeest van Samen Oplopen heel leuk, omdat ze daar allerlei activiteiten doen en andere kinderen leren kennen.

De vrijwilligers benoemen dat de gezinnen zich telkens meer openstellen. Ze zien dat de ouders en kinderen socialer worden en veel zelfvertrouwen uitstralen. Ze merken dat de begeleiding stap voor stap gaat, maar dat het veel ondersteuning biedt waardoor het gezin uiteindelijk sterk in de schoenen staat.

Dit kunnen de coördinatoren bevestigen. Ze zien veel positieve verandering binnen het gezin. De ouders en de kinderen worden socialer, ze stralen meer zelfvertrouwen uit, ze zijn vrolijker en ze voelen zich veel beter dan voor de begeleiding.

Uit de enquêtes is gebleken dat het leefgebied Psychisch functioneren het meest vooruitgang boekt. Naast de enquêtes hebben de vrijwilligers en de coördinatoren dat tijdens de interviews bevestigd.

Uiteindelijk kan men concluderen dat er vooral positieve verandering ontstaat voor het gezin door middel van begeleiding vanuit Samen Oplopen.

6. Discussie & Aanbeveling

In dit hoofdstuk worden de punten besproken die anders aangepakt konden worden om de betrouwbaarheid en de validiteit van het onderzoek te waarborgen. Ook worden de aanbevelingen in dit hoofdstuk behandeld. Deze kunnen gebruikt worden om het onderzoek voort te zetten.

In het begin is er samen met de opdrachtgever naar respondenten gekeken die mee konden/wilden doen. Tijdens het onderzoeken merkte de onderzoeker dat het aantal respondenten nog niet voldoende was en er had een gezin afgezegd. Dit heeft voor veel stress en vertraging gezorgd. Het zou fijn zijn als de volgende keer een aantal extra gezinnen als plan B aanwezig zouden zijn.

Tijdens het interviewen moest de onderzoeker typen en praten tegelijk. Dit was niet zo prettig voor de interviewer, maar ook niet prettig voor de geïnterviewde. Het was professioneler geweest als er een notulist aanwezig was, zodat de interviewer de geïnterviewde de volle aandacht kan geven. Met behulp van een notulist is de interviewer erg geconcentreerd op het gesprek en ontstaat er een diepgaand gesprek waarbij het inzicht breder wordt.

Daarnaast zou het ook fijn zijn als er een tolk aanwezig was. De respondenten waren het meest nieuwkomers die de taal nog niet perfect beheersen. Ze waren wel te verstaan, maar ze konden zich niet goed uiten. Het uiten van emotionele en diepliggende gedachten was voor sommige respondenten moeilijk uit te leggen in het Nederlands.

Uit interviews bleek dat de nieuwkomers behoefte hebben aan (Nederlandse) sociale contacten. Om hieraan te voldoen kan Samen Oplopen intervisie avonden organiseren voor gezinnen. Er zijn nu intervisieavonden voor vrijwilligers, maar een intervisieavond voor gezinnen zou ook een optie zijn om de sociale netwerk van het gezin te verbreden.

Bij de kinderen (nieuwkomers) kwam ook naar voren dat ze behoefte hebben aan meer vrienden. Aangezien ze de huiswerkbegeleiding als fijn ervaren, kan Samen Oplopen een klas organiseren voor deze kinderen. Dit wordt 1 keer in de week aangeboden waarbij vrijwilligers (kinderen) de kinderen (nieuwkomers) helpen met huiswerk. Op die manier vergroten ze ook hun vriendenkring (sociale contacten).

7. Literatuurlijst

- Baart, A. (2001). De presentiebenadering. *Geraadpleegd op 30-01-2018 via <http://www.andriesbaart.nl/presentie/>*
- Donk, C. van der, & Lanen, B. van (2013). *Praktijkonderzoek in de school*. Bussum, Coutinho
- Gijzel van, S & Dankers, T. (2013). *Zullen we even Samen Oplopen?* Hogeschool Utrecht: Kenniscentrum Sociale Innovatie.
- Movisie, (2011). *Kennis en aanpak van sociale vraagstukken*. Movisie.
- Movisie, (2015). *Kennis en aanpak van sociale vraagstukken. 8-fasenmodel. Geraadpleegd op 30-01-2018 via <https://www.movisie.nl/esi/8-fasenmodel>*
- Otterman, L. (2011). *Een maatjesproject voor gezinnen die wel wat steun kunnen gebruiken*. Projectplan Samen Oplopen.
- Otterman, L. (2015). *Handboek Samen Oplopen*. Samen Oplopen
- Samen Oplopen, (2011). *Missie en werkwijze*. Samen Oplopen. *Geraadpleegd op 12-12-2017 via <http://www.samen-oplopen.nl/missie-en-werkwijze.html>*
- Stichting Presentie, (2011). *Wat is Presentie?* Presentie. *Geraadpleegd op 12-12-2017 via <http://www.presentie.nl/wat-is-presentie>*
- Verhoeven, N. (2014). *Wat is onderzoek?* Den Haag: Boom Lemma
- VNG, (2017). *Maatschappelijke ondersteuning*. VNG. *Geraadpleegd op 12-12-2017 via https://vng.nl/onderwerpenindex/maatschappelijke-ondersteuning/mantelzorg-vrijwilligerswerk/algemeen#Wat_is_de_definitie_van_vrijwilligerswerk*

Bijlage 1: Interviewvragen

1.1. Interview vragen Ouder.

1. Wat is de reden van uw deelname aan het project Samen Oplopen?
2. Wat vindt u van de begeleiding van Samen Oplopen?
3. Waar helpt de vrijwilliger u mee?
4. Hoe is uw contact met de vrijwilliger (Leuke en minder leuke momenten)?
5. Is er iets veranderd sinds u deelneemt aan het project Samen Oplopen? Zo ja, wat?
- 5a. Is de verandering positief of negatief? (Positief: Heeft u minder problemen? Lopen dingen in uw leven beter? Negatief: Zijn er problemen groter geworden en hoe komt dat?)
- 5b. Bij positieve verandering, komt dat door coördinator of vrijwilliger? (Namen noemen)
6. Ervaart u minder stress sinds u deelneemt aan het project Samen Oplopen? Leg uit.
7. Heb je meer mensen leren kennen sinds je deelneemt aan het project Samen Oplopen? Zo ja, welke?
8. Is dit waar je op hoopte toen je mee deed met het project Samen Oplopen? Leg uit.
9. Benoem aan de hand van de 9 leefgebieden een gebied waar het meest verandering in is gekomen.

1.2. Interview vragen Kind.

1. Wat vind je van Samen Oplopen?
2. Wat voor activiteiten doe jij samen met de vrijwilliger?
3. Kun je een aantal leuke momenten benoemen?
4. Kun je een aantal minder leuke momenten benoemen?
5. Heeft de vrijwilliger ervoor gezorgd dat dingen nu beter gaan? Zo ja, wat?
6. Wat wil je nog leren van een vrijwilliger?

1.3. Interview vragen Vrijwilliger.

1. Wat vindt u van het project Samen Oplopen?
2. Hoe ervaart u de begeleiding vanuit Samen Oplopen? Leg uit.
3. Welke veranderingen ziet u bij het gezin sinds u ze begeleidt?
4. Hoe vindt u het om dit vrijwilligerswerk te doen? Leg uit.
- 4a. Was het wat u verwachtte? Leg uit.
- 4b. Wat vindt u vooral leuk/fijn?
5. Wat is het effect van het vrijwilligerswerk op uw leven?
6. Draagt dit bij aan zingeving in uw leven. Leg uit.

1.4. Interview vragen Coördinator.

1. Hoe hebben betrokkenen (deelnemers en uitvoerders) het project Samen Oplopen ervaren?
2. Heeft het project Samen Oplopen opgeleverd wat men ervan verwachtte? Leg uit.
3. Is het project Samen Oplopen begrepen en gewaardeerd door de uitvoerders en de deelnemers? Leg uit.
4. Zijn de uitvoerders in staat geweest het project Samen Oplopen uit te voeren? Leg uit.
5. Zijn er positiever veranderingen in de levens van de deelnemers? Zo ja, op welke leefgebieden?
6. Wat is volgens jou bepalend voor succesvolle ondersteuning door Samen Oplopen? en welke factoren kunnen ervoor zorgen dat ondersteuning niet slaagt?

Bijlage 2. Lege Enquête

Bijlage Kruisjessysteem

De onderstaande vragen gaan over hoe uw persoonlijke situatie er nu uit ziet en hoe u deze beleeft. Zet een kruisje in het vakje wat het meest voor u van toepassing is.

Huisvesting	1 Helemaal niet mee eens	2 Beetje niet mee eens	3 Beetje wel mee eens	4 Helemaal wel mee eens
1. Ik vind mijn woning fijn				
2. Ik vind mijn omgeving/buurt plezierig				
3. Ik vind het fijn om bezoek thuis te krijgen				

Financiën	1	2	3	4
4. Ik heb overzicht over mijn financiële situatie				
5. Ik heb genoeg geld om rond te komen				

Sociaal functioneren	1	2	3	4
6. Ik kan aangeven wat ik wel en niet prettig vind				
7. Ik heb genoeg mensen om mij heen om mijn verhaal te vertellen				
8. Ik heb contact met mijn burens/buurtgenoten				
9. Ik kan voldoende contact leggen met andere mensen				

(Let op: nummering draait om. Alleen hier)

Psychisch functioneren	4	3	2	1
10. Ik ben onzeker				
11. Ik ben moe				
12. Ik ben verdrietig				
13. Ik ben vaak boos				
14. Ik voel mij eenzaam				
15. Ik ben ontevreden over mijzelf				
16. Ik denk veel na over mijn situatie				
17. Ik heb stress				

Zingeving	1	2	3	4
18. Ik vind mijn leven leuk				
19. Ik voel mij een goede vader/moeder				
20. Ik voel mij een gelukkig gezin				

Lichamelijk functioneren	1	2	3	4
21. Ik ben gezond				
22. Ik beweeg/sport genoeg				
23. Ik slaap goed				
24. Ik eet goed				
25. Ik kan mezelf goed verzorgen				

Praktisch functioneren	1	2	3	4

	Helemaal niet mee eens	Beetje niet mee eens	Beetje wel mee eens	Helemaal wel mee eens
26. Mijn huis is schoon en opgeruimd				
27. Ik kan mijn post lezen en begrijpen				
28. Ik heb hulp nodig bij mijn administratie				
29. Ik weet waar ik hulp kan vragen als dat nodig is				
30. Ik kan mij goed uitdrukken in de Nederlandse taal				
31. Ik heb geen hulp nodig van de professionele hulpverlening				

Dagbesteding	1	2	3	4
32. Ik heb genoeg te doen op een dag				
33. Ik doe de dingen die ik graag wil doen				

Kinderen/opvoeding/gezin	1	2	3	4
34. Ik kan mijn kinderen goed verzorgen				
35. Ik kan mijn kinderen goed opvoeden				
36. Ik kan genoeg leuke dingen met/voor mijn kinderen doen				
37. Ik heb genoeg contact met de school/opvang van mijn kinderen				
38. De kinderen slapen goed				
39. De kinderen eten goed				
40. De kinderen spelen gezellig/goed (met elkaar)				
41. De kinderen doen het goed op school/opvang				
42. Er is weinig ruzie in het gezin				
43. Mijn gezin heeft een goede dag structuur				

De vrijwilliger

De volgende vragen gaan over uw wensen met betrekking tot de vrijwilliger van 'Samen Oplopen'. Ik wil graag weten welke steun en hulp u graag wilt van de vrijwilliger die bij u in het gezin zal komen. U kunt een kruisje in het hokje achter de vraag zetten.

Ik wil graag dat de vrijwilliger mij/ons helpt	Ja	Nee
1. Met het op orde brengen van het huishouden		
2. Met de opvoeding van de kinderen		
3. In het contact met de school/opvang van de kinderen		
4. Met de financiën		
5. Met de administratie		
6. Met het leggen van contacten met andere mensen		
7. Met het brengen van gezelligheid in ons gezin		
8. Leuke dingen met ons gezin komt doen		
9. Met de Nederlandse taal		
10. Met het geven van steun, advies en raad		
11. In het contact met instanties		
12. Ik wil graag dat de vrijwilliger een vriend/of vriendin voor mij/ons is		

Bijlage 3: Tijdsplanning

Onderwerp	Tijdsplanning
<p><u>*Onderzoeksplan:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aanleiding van Onderzoek. - De probleemanalyse. - Hoofdvraag en deelvragen. - Doelstelling (doel van het Onderzoek) - Welke onderzoek benadering en methodische werkwijze (strategie) ga je gebruiken. 	De hele maand december.
<p><u>* Onderzoeksverslag begin:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Inleiding, aanleiding en relevantie van je onderzoek. - De context van het Onderzoek (waaronder kenmerken van de organisatie) wordt helder beschreven. - Probleemanalyse, hoofdvraag, deelvragen en doelstelling. <p><u>* Theoretisch kader voor je onderzoek.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Perspectieven van verschillende betrokkenen bij jouw onderwerp en schrijft hierover. - Heldere beschrijving van doelgroep en methode van onderzoek. Aandacht hebben voor de betrouwbaarheid en validiteit van je onderzoeksgegevens. 	De hele maand Januari.
<p><u>* Onderzoeken a.d.h.v. enquêtes en interviews.</u></p>	De hele maand Februari en begin Maart.
<p><u>* Onderzoeksverslag eind:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Je beschrijft welke gegevens (data) je onderzoek hebben opgeleverd en vervolgens welke resultaten je daaruit kunt destilleren. De resultaten worden onderbouwd met voldoende bewijs uit je onderzoeksgegevens (met in de bijlagen inzage in onderzoeksmiddelen, zoals bijvoorbeeld, brieven, topiclijsten, uitgeschreven geanonimiseerde interviews en coderingslijsten). - Vervolgens geef je helder weer welke conclusies je uit deze resultaten kunt trekken en baseert aanbevelingen die gebaseerd zijn op deze conclusies (en dus je onderzoeksresultaten) en kloppende redeneringen. - Je schrijft in de discussie wat er naar aanleiding van voortschrijdend inzicht beter had gekund anders is gelopen in je onderzoek dat je had gepland of dit de betrouwbaarheid en of validiteit van je onderzoek heeft beïnvloed. Eventueel doe je suggesties voor verdere onderzoek. 	Eind Maart tot midden April.
<u>Onderzoek afronden en laten nakijken.</u>	Eind April (7 Mei verslag inleveren).

Bijlage 4: Afgenomen Enquête

Bijlage Kruisjessysteem

De onderstaande vragen gaan over hoe uw persoonlijke situatie er nu uit ziet en hoe u deze beleeft. Zet een kruisje in het vakje wat het meest voor u van toepassing is.

Huisvesting	1 Helemaal niet mee eens	2 Beetje niet mee eens	3 Beetje wel mee eens	4 Helemaal wel mee eens
1. Ik vind mijn woning fijn		X		
2. Ik vind mijn omgeving/buurt plezierig			X	
3. Ik vind het fijn om bezoek thuis te krijgen				x

Financiën	1	2	3	4
4. Ik heb overzicht over mijn financiële situatie				x
5. Ik heb genoeg geld om rond te komen				x

Sociaal functioneren	1	2	3	4
6. Ik kan aangeven wat ik wel en niet prettig vind				x
7. Ik heb genoeg mensen om mij heen om mijn verhaal te vertellen				x
8. Ik heb contact met mijn burenbuurtgenoten		x		
9. Ik kan voldoende contact leggen met andere mensen				x

(Let op: nummering draait om. Alleen hier)

Psychisch functioneren	4	3	2	1
10. Ik ben onzeker	x			
11. Ik ben moe	x			
12. Ik ben verdrietig	x			
13. Ik ben vaak boos	x			
14. Ik voel mij eenzaam	X			
15. Ik ben ontevreden over mijzelf	x			
16. Ik denk veel na over mijn situatie	x			
17. Ik heb stress		x		

Zingeving	1	2	3	4
18. Ik vind mijn leven leuk				x
19. Ik voel mij een goede vader/moeder				x
20. Ik voel mij een gelukkig gezin				x

Lichamelijk functioneren	1	2	3	4
21. Ik ben gezond				x
22. Ik beweeg/sport genoeg				x
23. Ik slaap goed				x
24. Ik eet goed				x
25. Ik kan mezelf goed verzorgen				x

Praktisch functioneren	1 Helemaal niet mee eens	2 Beetje niet mee eens	3 Beetje wel mee eens	4 Helemaal wel mee eens
26. Mijn huis is schoon en opgeruimd				x
27. Ik kan mijn post lezen en begrijpen				x
28. Ik heb hulp nodig bij mijn administratie	x			
29. Ik weet waar ik hulp kan vragen als dat nodig is				x
30. Ik kan mij goed uitdrukken in de Nederlandse taal			x	
31. Ik heb geen hulp nodig van de professionele hulpverlening	x			

Dagbesteding	1	2	3	4
32. Ik heb genoeg te doen op een dag				x
33. Ik doe de dingen die ik graag wil doen				x

Kinderen/opvoeding/gezin	1	2	3	4
34. Ik kan mijn kinderen goed verzorgen				X
35. Ik kan mijn kinderen goed opvoeden				X
36. Ik kan genoeg leuke dingen met/voor mijn kinderen doen				X
37. Ik heb genoeg contact met de school/opvang van mijn kinderen				X
38. De kinderen slapen goed				X
39. De kinderen eten goed				X
40. De kinderen spelen gezellig/goed (met elkaar)				X
41. De kinderen doen het goed op school/opvang				x
42. er is weinig ruzie in het gezin				X
43. Mijn gezin heeft een goede dag structuur				x

Bijlage 5: Afgenomen/Uitgewerkte Interview

Gecodeerd gesprek

Legenda:

- ... = Positief
- ... = Negatief
- ... = Laagdrempelig
- ... = Professional
- ... = Vriendschappelijk
- ... = Zelfstandig

Het Interview met deelnemer 5 → 16 Maart 2018, 12.00 uur.

1. Wat vindt u van het project Samen Oplopen?

Oh dat is gelijk een hele brede vraag. Ja ik vind het een heel eh **sympathiek project**. Uhm eigenlijk zijn wij erbij betrokken geraakt door mijn vriend, die had dat in de krant gelezen en die had het idee van goh misschien is dat wel iets voor ons. Ik was in eerste instantie een beetje **terughoudend van nou eh misschien geen tijd voor en we hebben het al zo druk**. Maar goed hij heeft toch aangemeld. En toen kwamen we via Linda in contact met een gezin. En nou ja eh inmiddels loopt dat contact al bijna twee jaar en doe ik eigenlijk het meeste. Eh mijn vriend komt dan een keertje mee eten of dan kookt hij en ja dat is het dan. En nu ben ik eigenlijk diegene die het doet. Maar ik moet zeggen ik vind het wel **heel erg leuk. Ja ik vind het een goed initiatief. Ik vind het leuk om eraan mee te werken.**

2. Hoe ervaart u de begeleiding vanuit Samen Oplopen?

Ja, goed. **Ja ik denk eh het is gewoon fijn om te weten dat daar mensen zijn eh aan wie je al je vragen kan stellen.** Eh het is ook fijn dat Linda eens in de tijd contact met ons op zoekt, van hoe gaat het, **lekker laagdrempelig gewoon via WhatsApp of even bellen. Ja nou daar ben ik erg tevreden over.**

3. Welke veranderingen ziet u bij het gezin sinds u ze begeleidt?

Ja dat vind ik moeilijk om te zeggen, omdat ik denk ja ik denk dat zij eh eh steeds beter eh vinden hier in Nederland. **Maar dat het echt eh niet door mij komt.** Dat ik wel eh heb geholpen met kleine stapjes wel, maar eh eh kan helpen in wat culturele dingen. Van hoe zit het dan en hoe doe je dat dan in Nederland, **maar ik vind dat ze zelf goed bezig zijn en het gaat ook hartstikke goed.** Ja eh ze kennen inmiddels al heel veel mensen en eh ja dat gaat eh prima. **Ze voelen zich goed thuis hier.** Inmiddels ga ik 1x per week naar ze toe gewoon om bij te praten. **Inmiddels is het meer een vriendschappelijk contact, we kunnen goed met elkaar opschieten.** Het leuke is dat ik er zelf iets aan heb, omdat ik met vrouw Russisch kan praten. Ik heb een tijdje in Rusland gestudeerd. Maar zo hou ik mijn Russische taal ook sterk. Het is wel gezellig. **Ik zie duidelijk vooruitgang bij vrouw, vooral in de taal.**

4. Hoe vindt u het om dit vrijwilligerswerk te doen?

Ja, ik vind het dus heel erg leuk, omdat het nu een vriendschappelijk contact is. Ik voel mij niet verplicht van ik moet het doen, **ik vind het gewoon leuk. Het is gezellig.**

4a. Was het wat u verwachtte?

Nee, ik had er dus eigenlijk helemaal geen verwachtingen van. Want via mijn vriend kwamen we erin. Ik dacht nou ja ik kijk wel even. Dus ik had er eerlijk gezegd geen verwachtingen van. Ik vind het toch wel heel leuk. Omdat je mensen uit een ander cultuur kan helpen de weg te vinden in Nederland. Ze hebben wel vrienden, maar die zijn dan van hun eigen cultuur, zo leren ze niet veel over Nederland. Dus het is toch nuttig dat ze met behulp van Samen Oplopen contact krijgen met Nederlandse mensen.

4b. Wat vindt u vooral leuk/fijn?

Uh, ja dat je inderdaad het gevoel hebt dat je toch inderdaad kunt helpen. En eh ja dat je zelf ook wat aardigheid aan hebt. En de gezelligheid die ik heb met ze.

5. Wat is het effect van het vrijwilligerswerk op uw leven?

Ja, uh niet heel groot, maar gewoon. Uh uh ik uh probeer dan uh ik ga dan 1x in de week naar ze toe. En eens in de zoveel tijd nodigen we ze uit om te eten. Vooral gezellige effect. En de feesten van Samen Oplopen ook andere mensen leren kennen, dus ik vind het eh eigenlijk wel positieve effect.

6. Draagt dit bij aan zingeving in uw leven.

Oh dat is wel een hele grote omschrijving, maar eh. Ja ik denk wel dat je eh het gevoel hebt van je kan iets doen aan het helpen met de integratie van de mensen die naar Nederland komen. Het is beter dan op de bank zitten klagen over die mensen dat ze geen Nederlands willen leren. Want als je ze meemaakt dan weet je dat het moeilijk is.